

§ 6, gaae ud paa en dobbelt Forandring; for det første, at den Begunstigelse, som var bestemt i Loven og saaledes som den er vedtaget ved anden Behandling, at skulle gives med Hensyn til Panteforskrivninger, der maatte blive at udstede i Henhold til § 5, skulde bortfalde, og dernæst at Halvprocentafgiften skulde bortfalde, og at der istedetfor skulde erlægges den Afgift, som er fastsat i Fr. Sde Febr. 1810 § 6. Hvad det første Ændringsforslag angaaer, da erkjender vel Udvalget, at derved bortfalder en Lempelse, som man tidligere havde troet, at der kunde indrømmes ved disse Afhændelser, hvorom der er Tale, men da det er Udvalget bekiendt, at Ministeriet vilde tage i Betænkning, og endog bestemt modsatte sig en Sanction af denne Bestemmelse, saa har Udvalget troet at burde forandre Forslaget saaledes, som det nu foreligger. Hvad Forandringen med Halvprocentafgiften angaaer, da er den skeet, deels i Henhold til en Tilfændeigivelse fra Ministeriet, deels i Henhold til hvad den ærede Justitsminister ved Sagens foregaaende Behandling havde yttret. — Hvad Forslaget under Nr. 13 angaaer, da kan Udvalget ikke Andet end henholde sig til hvad der er bleven yttret under Sagens foregaaende Behandling, at det turde være overflødigt, idet man nemlig antog, at naar denne Bemyndigelse for Ministeriet til at meddele Bevillinger for Lehns- og Fideicommissbesiddere til at afhænde Fæstegods til Arvesætte ikke udtrykkelig var tilbagekaldt, maatte Ministeriet være i Besiddelse deraf. Udvalget har imidlertid derved heller ikke fundet nogen Betænkning ved at tiltræde det af flere af Thingets ærede Medlemmer stillede Ændringsforslag, der gaaer ud paa, at det skulde udtrykkelig udtales, at en saadan Myndighed endnu staaer Ministeriet aaben.

Orsted: Jeg har vel ikke Noget at indvende mod selve de Ændringer, der ere bragte i Forslag; jeg vil tværtimod troe, at Udtæstet derved vilde modtage nogen Forbedring; men jeg troer, at denne vilde være altfor ubetydelig, til at jeg kunde finde det forsvaerligt, at stemme for Lovforslaget. De nærmere Bestemmelser, som ere foreslaaede, ere ikke til Ginder for, at Godset kan sælges til en Pris, som

paa ingen Maade svarer til de Indtægter, Fideicommisset for nærværende Tid kan give, endnu mindre indeholder nogen Godtgjørelse for Ophævelsen af Udsigterne til under Agerdyrningens Forbedring at erholde større Indtægter af Godset. Ikke alene bliver Middeltallet af det, Godset har indbragt i 20 Aar, ved at være Regelen for Værdien, hvilket jeg paa ingen Maade kan erkjende; men den nærværende Besidder skal endda paa Eftermandens Beføstning have en betydelig Deel, der dog er bleven noget lempet efter det nye Forslag, men ikke desto mindre bliver et ikke ringe Afdrag i den efter en saa upaalidelig Maalestok ansatte Værdi. Men i Forbindelse hermed maa jeg lægge megen Vægt paa, at det hele Forslag drager ikke mindste Omsorg for Fæsternes Læve, saaledes, som den altid har været draget ved de Bevillinger, som have været givne til Afhændelse af Bøndergodset paa Lehn og Stamhuse. Det vil vistnok være en Uretfærdighed, som Ingen kan være længere fra at bifalde end jeg, at man skulde kunne forbyde en Eier at sælge sit Bøndergods til Andre end til Fæstene; men jeg troer, at hvad Lehn og Stamhuse angaaer, er Stillingen en anden. Her forudsættes, at Besidderen, der træder i Eierenes Sted, er villig til Afhændelsen, men Staten fører Curatel for Slægten og skal paasee, at der Intet skeer til Præjudice for den; men Lehnet præjudiceres ikke med, at Godset alene maa sælges til Fæstere og ikke til Andre. Det til Lehnet hørende Bøndergods maatte ellers ikke afhændes; naar man nu hjemler Afhændelse under saadanne Vilkaar, hvorunder de Indtægter, Fæstegods som Fæstegods kunde indbringe, blive sikrede, saa har de tilkommende Succesorer aldeles ikke tabt noget af deres Ret. Derimod troer jeg at det kan blive til stor Skade for Fæstene, om Godset kunde sælges til Andre; thi uagtet det juridiske Forhold ikke bliver et andet, om Andre erhverve dette Bøndergods, end om Lehnsbesidderen afhænder det til Fæstene, bliver dog det egentlige factiske Forhold derved i høi Grad forandret, just fordi Lehns- eller Fideicommissbesidderen ikke kan sælge Godset, naar han bestandig skal være i den Nødvendighed at bortfæste det, og han vil naturligtviis i Almindelighed saavidt muligt